

сприяють формуванню літературознавчої компетентності, а також розвитку таких особистісних якостей, як дисциплінованість, відповідальність, самостійність, організованість і креативність.

Як зазначають Зубенко С., Михайлова Т., Пряницька В. у своїй праці, присвяченій актуальним проблемам викладання зарубіжної літератури у вищій школі, «Нині особливої уваги потребує професійна підготовка майбутніх філологів-перекладачів, якою передбачено оволодіння інноваційними знаннями й уміннями у фаховій сфері, розвиток особистісних та набуття творчих і дослідницьких якостей і яка потребує систематичного оновлення у зв'язку з тим, що постійно зростають вимоги до фахівців гуманітарного профілю» [1, с.267].

Отже, дисципліна «Світова література» орієнтована не лише на засвоєння знань, а й на формування гармонійно розвиненої особистості перекладача — здатної до критичного мислення, чутливої до культурних відмінностей, творчої та відповідальної. Саме ці якості забезпечують високий рівень професійної підготовки та ефективну міжкультурну взаємодію у майбутній професійній діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Зубенко С., Михайлова Т., Пряницька В. Актуальні проблеми викладання зарубіжної літератури у вищій школі. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип 41, том 1, 2021. С.268-276.
2. Кустовська І. М., Янковець О. В. Зарубіжна література : курс лекцій. Хмельницький : Видавництво НАДПСУ, 2023. 116 с.
3. Освітньо-професійна програма «Англійська та друга іноземні мови». URL: <https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/programspage.opp-aagl.pdf>.

КУКЛА РОМАН ОЛЕГОВИЧ

курсант навчально-наукового інституту поліцейської діяльності Національної академії внутрішніх справ

БЛИК ВАДИМ МИКОЛАЙОВИЧ

кандидат юридичних наук, доцент професор кафедри поліцейської діяльності Національної академії внутрішніх справ

ПРАВОВА АДАПТАЦІЯ СИСТЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ ДО УМОВ ГІБРИДНОЇ ТА ТРИВАЛОЇ ВІЙНИ

Адаптація правової бази системи національної безпеки до гібридної війни та затяжних конфліктів є важливою складовою для захисту національного суверенітету, демократичного порядку та незалежності. Актуальними є виклики безпеці, які можна розглянути на прикладі України після збройного вторгнення Російської Федерації. Вони показують необхідність суттєвого перегляду традиційних організаційних моделей національної безпеки. Захист суверенітету і територіальної цілісності України, забезпечення економічної та інформаційної безпеки проголошується найважливішими функціями держави, справою всього Українського народу [1]. Гібридна війна об'єднує такі впливи, як військовий, інформаційний, економічний, кібернетичний та політичний. Така війна починає вимагати від держави гнучкої, комплексної та швидкої спроможності діяти, що потребує відповідного правового забезпечення.

Основою правової адаптації є покращення законодавства у сфері національної безпеки та оборони. В Україні важливу роль відіграє Закон «Про національну безпеку України» [2]. Він визначає засади державної політики у цій сфері, структуру сектору безпеки і оборони, а також механізми цивільного регулювання. Втім в умовах гібридної війни виникає необхідність у

деталізації норм стосовно реагування на новітні загрози. Особливу увагу можна приділити сфері кібербезпеки, інформаційної безпеки та захисту критичної інфраструктури. Законодавство має бути достатньо гнучким для того щоб оперативно адаптуватися до змін у характері загроз.

Термін «гібридна війна» містить широкий спектр дій, спрямованих на дестабілізацію державних інститутів без офіційного оголошення війни. Сюди входять поширення неправдивої інформації, здійснення кібератак, чинення економічного тиску, підтримка внутрішніх підливних сил, а також обмежене використання регулярних та нерегулярних збройних сил. Тривала війна здатна вичерпати ресурси держави та суспільства, тому правова система має реагувати на виклики та передбачати їх для стабільності національних інститутів.

Вагоме значення мають правові норми, адже вони мають відношення до режимів регулювання надзвичайного та воєнного стану. Введення воєнного стану в Україні є значущим кроком для мобілізації ресурсів та координації діяльності державних органів. Це потребує чіткого визначення обмежень прав і свобод громадян. Обов'язковою умовою обмежень прав і свобод людини є дотримання принципів легітимності, законності, верховенства права, правової визначеності, дотримання балансу інтересів особи, суспільства та держави [3, с. 61]. З метою дотримання рівноваги між безпекою та дотриманням демократичних принципів. У зв'язку з тривалою війною важливо остерігатися зловживань владою та гарантувати результативний парламентський і громадський контроль.

Одним із суттєвих аспектів є реформування сектору безпеки та оборони. Це не лише оновлення Збройних Сил, це кардинальна зміна структури правоохоронних органів та розвідувальних структур. Правова база цих реформ має відповідати стандартам НАТО та Європейського Союзу. Вони є стратегічними орієнтирами розвитку України. Приведення до відповідності українського законодавства з міжнародними стандартами сприяє підвищенню ефективності взаємодії з партнерами та зміцненню обороноздатності.

У зв'язку з гібридною війною головної уваги потребує інформаційна безпека. Правове регулювання у даній сфері має забезпечувати перешкоджання дезінформації, захист інформаційного простору та підтримку національних медіа, одночасно з цим важливо не допустити надмірного обмеження свободи слова. Це складне завдання, яке потребує чіткого визначення критеріїв ворожої пропаганди та механізмів її нейтралізації.

Окрему роль відіграє міжнародно-правовий аспект. Україна використовує механізми міжнародного права для захисту своїх інтересів, зокрема звертається до міжнародних судових інстанцій, укладає безпекові угоди та співпрацює з міжнародними організаціями. Це вимагає адаптації національного законодавства до міжнародних стандартів і розвитку правової дипломатії.

Умови тривалої війни загострюють питання мобілізації та військового обліку. На законодавчому рівні мають бути закріплені прозорі та справедливі механізми призову. Правові норми мають гарантувати соціальний захист військовослужбовців і їхніх сімей та формування ефективного резерву. А ще необхідно враховувати психологічні й соціальні наслідки війни для громадян.

Кібербезпека також стає пріоритетним напрямком правової адаптації. Кібератаки можуть завдати значної шкоди державній інфраструктурі, економіці та обороні. Через це необхідно розвивати нормативно-правову базу, яка контролює діяльність у кіберпросторі, визначає відповідальність за кіберзлочини та гарантує координацію між державними органами та приватним сектором. Важливо також розвивати міжнародне співробітництво у цій сфері.

Дуже важливим є також під час війни захист прав людини. Потрібно контролювати виконання міжнародних гуманітарних стандартів, навіть у складних умовах збройного конфлікту. Це враховує як захист цивільного населення так і військовополонених. Фундаментальна природа прав людини означає, що кожне відхилення від цих прав органами державної влади повинно обґрунтовуватись та мати конституційну основу [4, с. 33]. Обмежуючи права людини, органи публічної влади повинні діяти виважено, обґрунтовуючи застосування заходів державного примусу і пропорційність ужитих ними

заходів [5, с. 181]. Правова система повинна забезпечувати відшкодування шкоди, завданої війною, та притягнення воєнних злочинців до відповідальності.

Таким чином, правова адаптація системи національної безпеки до умов гібридної та тривалої війни є складним процесом. Вона охоплює вдосконалення законодавства, реформування інституцій, забезпечення балансу між безпекою та правами людини, а також розвиток міжнародного співробітництва. Ефективність цієї адаптації визначає здатність держави протистояти сучасним загрозам і забезпечувати стабільний розвиток навіть у найскладніших умовах.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конституція України від 28.06.1996. Дата оновлення: 01.01.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 14.04.2026).
2. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018. № 2469-VIII. Дата оновлення: 24.01.2026. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2469-19> (дата звернення: 16.04.2026).
3. Савчин М. А., Дручек О. В. Підстави обмеження прав і свобод людини і громадянина в умовах правового режиму воєнного стану. Реалізація прав людини у діяльності правоохоронних органів в умовах окупації українських територій: матеріали V Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Кривий Ріг, 30 верес. 2022 року). Кривий Ріг: ДонДУВС, 2022. 321 с.
4. Права людини: концепції, підходи, реалізація: Пер. з англ. / Під ред. Б. Зізік; гол. ред. серії і автор передм. Дж. Перлін; наук. ред. В. Дубровський. Київ: Вид-во «Ай Бі», 20023. 263 с.
5. Кузніченко С. О. Концепт обмеження прав людини в умовах воєнного стану. Південноукраїнський правничий часопис. 2022. № 1-2. С. 32-36. DOI <https://doi.org/10.32850/sulj.2022.1-2.6>.

ХАДЖИНОВ АНДРІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ

командир 3 відділення 123 навчальної групи факультету забезпечення державної безпеки Київський інститут Національної гвардії України

Науковий керівник:

ЛЕГЕНЧУК СЕРГІЙ ВІКТОРОВИЧ

старший викладач кафедри розвідки факультету службово-бойової діяльності НГУ Київський інститут Національної гвардії України

СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ БЕЗПІЛОТНИМИ ЛІТАЛЬНИМИ АПАРАТАМИ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ МОНІТОРИНГУ НАЗЕМНИХ ОБ'ЄКТІВ

На сьогодні більшість існуючих безпілотних літальних апаратів (БПЛА) пілотуються вручну, за допомогою пультів дистанційного керування, що працюють на радіоканалах. При ручному управлінні БПЛА виникають труднощі, пов'язані зі спеціальною підготовкою операторів, що будуть ними керувати, недостатньою робочою дальністю БПЛА, обмеженнями, пов'язаними з погодними умовами тощо. Управління БПЛА є завданням для підготовленого професіонала. Наприклад, в армії США операторами БПЛА стають діючі пілоти військово-повітряних сил (ВПС) після річної підготовки та тренінгу. У багатьох аспектах це іноді є складнішим, ніж пілотування літаком. Більшість аварій БПЛА виникають через помилки операторів і механічних відмов. За офіційними даними на 2017 рік у ВПС США за весь час були розбиті 120 безпілотників [1].